

EUROPAPARLAMENTET

2009 - 2014

Utskottet för utrikesfrågor

2013/2024(INI)

27.9.2013

YTTRANDE

från utskottet för utrikesfrågor

till utskottet för rättsliga frågor, utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor och utskottet för konstitutionella frågor

över halvtidsöversynen av Stockholmsprogrammet
(2013/2024(INI))

Föredragande: Jean-Jacob Bicep

PA_NonLeg

FÖRSLAG

Utskottet för utrikesfrågor uppmanar utskottet för rättsliga frågor, utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor och utskottet för konstitutionella frågor att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt resolutionsförslag:

1. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen och Europeiska utrikestjänsten att vidta praktiska åtgärder för att garantera mer samstämmighet och konsekvens mellan EU:s yttre och inre åtgärder, i enlighet med de åtaganden som bland annat fastställs i kommissionens meddelande Att förverkliga ett område med frihet, säkerhet och rättvisa för EU-medborgarna: handlingsplan för att genomföra Stockholmsprogrammet (COM(2010)0171).
2. Europaparlamentet understryker att fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) placerar de grundläggande rättigheterna, demokratin och rättsstaten i centrum av EU:s såväl interna som externa politik, vilket framgår av artiklarna 2,3 och 21 i EU-fördraget, och parlamentet anser i enlighet med detta att respekten för liksom skyddet och främjandet av dessa värden bör utvecklas på ett konsekvent sätt för att EU ska vara trovärdigt på världsarenan. Parlamentet beklagar att kommissionen upprepade gånger vägrat utarbeta ett förslag till handlingsplan för mänskliga rättigheter för att främja EU:s värden inom ramen för den yttre dimensionen av politiken för frihet, säkerhet och rättvisa, i enlighet med rådets uppmaning i Stockholmsprogrammet. Parlamentet välkomnar EU:s strategiska ram för mänskliga rättigheter och demokrati samt tillhörande handlingsplan, som bland annat fokuserar på kampen mot människohandel, kvinnors åtnjutande av mänskliga rättigheter och frågor kring statslösa personer och godtyckligt frihetsberövande av migranter i tredjeländer, men konstaterar att den ramen och den tillhörande handlingsplanen inte kan ersätta en handlingsplan för mänskliga rättigheter.
3. Europaparlamentet välkomnar den preliminära överenskommelse som Europarådets 47 medlemsstater och EU nått fram till avseende EU:s anslutning till den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, och inväntar ett positivt yttrande från Europeiska unionens domstol över den avtalade texten. Europaparlamentet och rådet uppmanas att snabbt ratificera överenskommelsen när Europeiska unionens domstol har avkunnat ett slutligt beslut.
4. Europaparlamentet är övertygat om att EU och dess medlemsstater inte bör underteckna avtal med tredjeländer på området frihet, säkerhet och rättvisa om det finns en allvarlig risk för människorättskränkningar och om rättsstatsprincipen inte upprätthålls. Parlamentet betonar att alla avtal på detta område bör ingås efter en ingående bedömning av människorättskonsekvenserna samt omfatta en upphävandeklausul med avseende på mänskliga rättigheter. Parlamentet uppmanar kommissionen att ta fram kontrollmekanismer som möjliggör allmän övervakning av politiken för frihet, säkerhet och rättvisa, bland annat genom att det civila samhället i tredjeländer görs delaktigt. Parlamentet uppmanar kommissionen att förklara vilka skyddsåtgärder som vidtas för att säkerställa att den information som tredjeländer tillhandahåller enligt Europolavtal inte erhålls genom tortyr eller misshandel.
5. Europaparlamentet är oroat över de ökande krav som ställs på grannländerna i fråga om

EU:s politik för migration och gränsförvaltning. Parlamentet efterlyser en människorättsbaserad metod för migration och gränsförvaltning i EU och vill att denna metod garanterar att reguljära och irreguljära migranternas samt andra utsatta gruppers rättigheter alltid kommer i första rummet. Parlamentet påminner om den extraterritoriella tillämpningen av den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna i samband med genomförandet av EU:s migrationspolitik. Denna tillämpning har fastställts av Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna.

6. Europaparlamentet noterar särskilt kränkningarna av de mänskliga rättigheterna vid Greklands gräns mot Turkiet, där de grekiska myndigheterna byggt upp ett stängsel och varifrån det rapporteras om kollektiva avvisningar, om systematisk förlängning av kvarhållandet av flyktingar, asylsökande och irreguljära migranter samt om frihetsberövande även av barn, i strid mot europeisk och internationell rätt.
7. Europaparlamentet påminner om att medlemsstaterna har gemensamt ansvar för unionens yttre gränser. Parlamentet är fortsatt oroat över situationen vid gränsen mellan Grekland och Turkiet och vid Cyperns, Maltas och Italiens gränser när det gäller irreguljära migranternas ankomst, och uppmanar medlemsstaterna att med stöd av kommissionen och Europeiska utrikestjänsten se till att de nationella myndigheterna analyserar den individuella situationen för varje enskild person som kommer till deras territorium, på grundval av internationella och europeiska förpliktelser i fråga om mänskliga rättigheter och med hänsyn tagen till sårbara gruppers behov. Kommissionen uppmanas att stödja medlemsstaterna att erbjuda minimitjänster såsom adekvat hälsovård och logi för flyktingar, asylsökande och irreguljära migranter som anländer till EU:s territorium.
8. Parlamentet uppmanar kommissionen att rapportera om åtgärder som vidtas för att förhindra godtyckligt kvarhållande av migranter i tredjeländer, i linje med dess åtagande 14 d enligt EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter.
9. Europaparlamentet är bestört över alla dödsfall, inte minst till havs, och människorättskränkningar som allt oftare inträffar när irreguljära migranter försöker ta sig in i EU. Parlamentet vill att kommissionen samråder med det innan eventuella avtal ingås mellan Frontex och ett tredjeland. Parlamentet insisterar på att sådana avtal måste innefatta stränga säkerhetsåtgärder för att garantera fullständig efterlevnad av människorättsnormer, bland annat i fråga om återvändande, gemensam patrullering, spanings- och räddningsinsatser samt ingripanden. Parlamentet påminner om de olika rapporterna från internationella organisationer (Europarådet och FN), Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter och Europeiska ombudsmannen om vilken inverkan förvaltningen av EU:s yttre gränser har på migranternas rättigheter och om hur Frontex respekterar de grundläggande rättigheterna. Parlamentet uppmanar EU-institutionerna och medlemsstaterna att snarast vidta åtgärder för att sätta stopp för de kränkningar av migranternas rättigheter som ibland lett till dödsfall, och parlamentet uppmanar bestämt EU och dess medlemsstater att uppfylla sina internationella skyldigheter. Därför uppmanar parlamentet enträget EU att utreda alla rapporter om att migranter, flyktingar och asylsökande felbehandlas av Frontex vid EU:s gränser, särskilt när det gäller förhållanden vid frihetsberövande. I synnerhet med tanke på den speciella instabiliteten och det politiska tumultet i Mellanöstern och Nordafrika betonar parlamentet

att kommissionens berörda avdelningar, Europeiska utrikestjänsten och EU:s specialiserade byråer måste samordna sina insatser som en del av en helhetssyn för att tackla problemet med irreguljär migration som berör EU:s medlemsstater. Detta bör enligt parlamentet ske på ett sätt som är förenligt dels med europeiska principer och värderingar, dels med EU:s insatser i regionen och det bredare södra grannskapet, för att uppnå stabilisering och demokratisering inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken.

10. Europaparlamentet är mycket oroat över det öde som drabbar tredjelandsmedborgare och statslösa personer som återtagits inom ramen för EU:s återtagandeavtal, medräknat fall av frihetsberövande under obestämd tid, rättsliga tomrum eller avvisning till deras ursprungsländer, och kräver att klausuler om tredjelandsmedborgare utesluts från dessa avtal. Parlamentet betonar vikten av att man genomför de rekommendationer som görs i kommissionens utvärdering av återtagandeavtalen och uppmanar kommissionen att göra det möjligt för icke-statliga och internationella organisationer samt Europaparlamentets företrädare att delta i gemensamma kommittéer för återtagande. Kommissionen uppmanas även att ge parlamentet tillgång till de handlingar som utarbetats av dessa kommittéer. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att omedelbart sätta stopp för tillämpningen av EU:s återtagandeavtal om det förekommer människorättskränkningar.
11. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utvidga behörighetsområdet för byrån för grundläggande rättigheter så att det omfattar samtliga kandidatländer och grannskapsländer och ger byrån en särskild uppgift att bistå EU:s institutioner med råd om hur man ska garantera samstämmighet och konsekvens mellan inre och yttre människorättspolitik. Parlamentet vill att man ska inrätta identiska indikatorer för samtliga medlemsstater när det gäller respekten för de mänskliga rättigheterna.
12. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att vidta de lagstiftningsåtgärder och administrativa åtgärder som krävs för att möjliggöra utfärdandet av nödvisum samt underlätta tillhandahållandet av tillfälligt skydd för människorättsförsvarare som utsätts för risk i tredjeländer. Parlamentet efterlyser också en utvärdering av de befintliga partnerskapen för rörlighet, särskilt det ömsesidiga beroendet mellan utvecklingsbistånd, reguljär migration och irreguljär migration, som definieras i den övergripande strategin för migration och rörlighet.
13. Europaparlamentet påminner om Frontex och Ceps centrala roll vid utbildning av brottsbekämpande personal och gränsvakter för att EU:s domar och lagstiftning ska verkställas på ett sätt som respekterar migranternas mänskliga rättigheter.
14. Europaparlamentet understryker att en ständig vägran från medlemsstaternas sida att ansluta sig till den internationella konventionen om skydd för alla migrerande arbetare och deras familjemedlemmar, som är en central internationell människorättskonvention, undergräver den grundläggande principen om att de mänskliga rättigheterna är odelbara och minskar EU:s trovärdighet i samarbetet kring människorättsfrågor med tredjeländer.
15. Europaparlamentet ansluter sig uttryckligen till Europeiska rådets begäran om förstärkning av Frontex roll i enlighet med Stockholmsprogrammet i syfte att öka byråns kapacitet att reagera på förändrade migrationsströmmar.

16. Europaparlamentet efterlyser ett mer samstämmigt tillvägagångssätt mellan människorättsdialoger samt underutskott för rättvisa, frihet och säkerhet som inrättas inom ramen för avtal med tredjeländer, framför allt länder som omfattas av den europeiska grannskapspolitiken, och mer allmänt alla länder som berörs av återtagandeaftal.
17. Europaparlamentet vill att EU fokuserar mer på frågan om statslösa personer i tredjeländer, bland annat genom att det inrättas en gemensam ram mellan kommissionen och Europeiska utrikestjänsten som gör det möjligt att ta upp denna typ av frågor med tredjeländer, vilket även aviserades i EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter.
18. Europaparlamentet välkomnar EU-institutionernas och medlemsstaternas kontinuerliga insatser för att främja ett allmänt stöd för och samarbete med Internationella brottmålsdomstolen (ICC) såsom ett viktigt sätt att skapa rättvisa för brottsoffer enligt internationell rätt och stödja respekten för internationell humanitär lagstiftning och människorättslagstiftning. Parlamentet uppmanar samtliga medlemsstater att ingå ramavtal med ICC, särskilt om vittnesskydd, tillfällig frigivning, omplacering av frigivna personer och om verkställande av domar. Medlemsstaterna uppmanas, i sin egenskap av parter i Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen, att se till att denna domstol har de resurser som krävs för att fullföra sina uppgifter och skipa rättvisa på ett stabilt, rättvist och insynsvänligt sätt.
19. Europaparlamentet uppmanar rådet och kommissionen uppmanas att ta fullständig hänsyn till parlamentets rekommendationer och att integrera dem i programmet eller strategin för uppföljning av Stockholmsprogrammet, som bör omfatta flerårig planering av EU:s kommande förslag avseende lagstiftning, politik och åtgärder relaterade till området med frihet, säkerhet och rättvisa.
20. Europaparlamentet ser fram emot den rapport om EU:s korruptionsbekämpning som kommissionen ska offentliggöra 2013. Parlamentet hoppas att kommissionens kartläggning av områden som är sårbara för korruption i medlemsstaterna bidrar till att öka insatserna för korruptionsbekämpning, underlätta utbytet av bästa praxis, lyfta fram EU-trender och stimulera ömsesidigt lärande och ytterligare respekt för europeiska och internationella åtaganden. Kommissionen uppmanas att överväga ytterligare initiativ i fråga om EU:s politik för korruptionsbekämpning, särskilt lagstiftning som är bindande för medlemsstaterna och institutionerna och som återspeglar högsta normer för öppenhet och integritet samt tar vederbörlig hänsyn till korruptionens negativa inverkan på de mänskliga rättigheterna i EU och i tredjeländer.
21. Europaparlamentet uppmanar bestämt medlemsstaterna, särskilt Grekland, Irland, Luxemburg, Polen och Sverige, att ratificera Europarådets konvention om it-brottslighet. Medlemsstaterna uppmanas att snabbt införliva direktiv 2013/40/EU av den 12 augusti 2013 om angrepp mot informationssystem och om upphävande av rådets rambeslut 2005/222/RIF¹ i sin nationella lagstiftning
22. Europaparlamentet bekräftar på nytt sin vilja till och den strategiska betydelsen av transatlantiska förbindelser i globala frågor, men hävdar samtidigt att program för övervakning, såsom Prism, kan leda till människorättskränkningar, t.ex. kränkningar av

¹ EUT L 218, 14.8.2013, s. 8.

rätten till privat- och familjeliv och konfidentiell kommunikation, och att de även kan få konsekvenser för andra mänskliga rättigheter som tillkommer unionsmedborgare eller utländska medborgare, såsom yttrandefriheten. Parlamentet uppmanar de amerikanska myndigheterna att utan otillbörligt dröjsmål ge EU fullständig information om övervakningsprogram som inbegriper uppgiftsregistrering, särskilt vad gäller deras rättsliga grund, nödvändighet, proportionalitet och vilka åtgärder som tillämpas för att skydda de mänskliga rättigheterna samt vilka mekanismer som finns för att få skadestånd för kränkningar.

23. Europaparlamentet insisterar på att kommissionen, rådet och medlemsstaterna bör överväga alla instrument som står till deras förfogande inom ramen för förhandlingar med USA. Därför efterlyser parlamentet, vid rätt tidpunkt, upphävande av avtalet om passageraruppgifter (PNR) och programmet för att spåra finansiering av terrorism (TFTP).
24. Europaparlamentet är djupt oroat över den ökande handeln med människor via transnationella och it-relaterade nätverk, som utgör ett allvarligt hot mot utsatta grupper, särskilt kvinnor och barn, och framför allt i samband med ekonomiska och sociala kriser. Parlamentet poängterar därför hur viktigt det är att man strategiskt samordnar målen och tillämpningen avseende strategin för inre säkerhet och den europeiska säkerhetsstrategin, vilket kan betyda att bägge dokumenten måste uppdateras. Parlamentet rekommenderar att medlemsstaterna ska utarbeta och anta nationella planer för att bekämpa människohandel, i linje med rekommendationerna i EU:s strategi för utrotande av människohandel från 2012 och under ledning av EU:s samordnare av kampen mot människohandel.
25. Europaparlamentet välkomnar genomförandet av direktiv 2011/99/EU av den 13 december 2011 om den europeiska skyddsordern¹ och direktiv 2012/29/EU av den 25 oktober 2012 om fastställande av miniminormer för brottsoffers rättigheter och för stöd till och skydd av dem², och framhåller att dessa direktiv stärker brottsoffers mänskliga rättigheter avsevärt inom EU.
26. Europaparlamentet betonar att terrorism och organiserad brottslighet innebär ett stort och kontinuerligt hot. Parlamentet välkomnar att man stärkt de operativa arrangemangen mellan Europol och Eurojust och arbetsarrangemangen med Frontex för att bekämpa terrorism och organiserad brottslighet.
27. Europaparlamentet uttrycker oro över att tendensen till it-brottslighet, sexuella övergrepp mot barn och bedrägerier ökar globalt och inom EU, och att människor överallt i världen lider enorma ekonomiska och psykologiska skador till följd av dessa brott. Parlamentet välkomnar inrättandet av det europeiska it-brottscentrumet inom Europol för att motverka it-brottslighet genom att bygga upp operationell och analytisk kapacitet för utredningar och samarbete med internationella parter.
28. Europaparlamentet påminner om vikten av att särskilt uppmärksamma, stödja och socialt erkänna dem som drabbats av terrorism, och betonar att man snarast bör inrätta ett särskilt lagstiftningsinstrument för terrorismens offer.

¹ EUT L 338, 21.12.2011, s. 2.

² EUT L 315, 14.11.2012, s. 57.

RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I UTSKOTTET

Antagande	24.9.2013
Slutomröstning: resultat	+: 54 -: 11 0: 0
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Pino Arlacchi, Elmar Brok, Jerzy Buzek, Susy De Martini, Mark Demesmaeker, Michael Gahler, Marietta Giannakou, Ana Gomes, Takis Hadjigeorgiou, Anna Ibrisagic, Liisa Jaakonsaari, Jelko Kacin, Tunne Kelam, Nicole Kiil-Nielsen, Evgeni Kirilov, Maria Eleni Koppa, Andrey Kovatchev, Pawel Robert Kowal, Wolfgang Kreissl-Dörfler, Vytautas Landsbergis, Ryszard Antoni Legutko, Sabine Lösing, Marusya Lyubcheva, Willy Meyer, Francisco José Millán Mon, María Muñoz De Urquiza, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Norica Nicolai, Raimon Obiols, Justas Vincas Paleckis, Pier Antonio Panzeri, Alojz Peterle, Bernd Posselt, Cristian Dan Preda, Fiorello Provera, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Werner Schulz, Sophocles Sophocleous, Laurence J.A.J. Stassen, Davor Ivo Stier, Charles Tannock, Eleni Theocharous, Geoffrey Van Orden, Nikola Vuljanić
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Charalampos Angourakis, Jean-Jacob Bicep, Biljana Borzan, Kinga Gál, Metin Kazak, Barbara Lochbihler, Emilio Menéndez del Valle, Norbert Neuser, Doris Pack, Jean Roatta, Potito Salatto, Marietje Schaake, Alf Svensson, Ivo Vajgl, Renate Weber
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 187.2)	José Manuel Fernandes, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Isabella Lövin, Antonio Masip Hidalgo, Antigoni Papadopoulou, Jarosław Leszek Wałęsa